

Přelom letopočtu

Ano, po Jitce z Meziboří u ohavného města Litvínova se ti stýskalo hodně. Měl jsi pocit, že je to ta pravá. Jenže to byl opravdu jen pocit, vždyť co jsi o ní věděl...? Napsala ti první, ještě než ses stačil odhodlat k sepsání dopisu, které jsi tehdy ještě moc nepsal. Ted' už je nepíšeš zase. Ted' už se vlastně vůbec nepíše na papír, jen do e-mailu, do SMS a tak. A tu písničku sis právě včera po letech znovu zahrál a já tam někde uvnitř tebe poslouchal a zas jsem jel Lužnici a zas jsem se díval na svět očima bez sklíček, nahýma očima... Zas mi bylo skoro 18, jako tehdy tobě, jako mně, nám oběma.

Prázdniny utekly, psal jsem pořád nějaký dopisy a pohledy a taky asi pětkrát denně běhal kontrolovat schránku. A dost často jsem tam něco pro sebe našel. A hrál jsem písničky, svoje i cizí, a najednou bylo září, začala škola a já byl plnoletý. Tak jsem se těšil na ten den, až to dopadlo jako se vším, na co se člověk těší až moc. Byl to prostě průser. Lidi ze třídy se těšili na oslavu mých narozenin, ale já měl pořád pocit, že se těší hlavně na tu rundu, co jim zaplatím. Možná jim krivdím, třeba se těšili, jak budou spolu, a tohle mohla být dobrá příležitost. Někteří se možná dokonce těšili, že budou se mnou, že se třeba bude hrát, jako se hrálo kdekoli, kde jsem byl, ale mám dojem, že to už si opravdu moc fandím.

A tak jsem na tu oslavu, která byla už pár dnů domluvená, normálně nepřišel a ten večer jsem seděl sám doma, bylo mi hrozně líto, že jsem tam nešel, že jsem se pohádal s rodiči ... a napsal jsem si písničku, která jako by předznamenala tu velkou dobu, která už už začínala... Jo, možná je to trhlá a hloupá písnička, možná je to úplně hloupej text, možná jsem se tehdy moc litoval, možná jsem na tu oslavu měl jít, ale takhle to prostě dopadlo a už to nezměním... Trocha tý hořkosti stejně zůstala nejen v písničce, ale i ve mně. A tak jsem od té doby vlastně neslavil žádný narozeniny, i když jsem někdy docela i chtěl. Jo, chtěl jsem sedět v hospodě, sedět, hrát, kecat a nalejvat se pivem a vším možným i nemožným (prodávalo se leccos), chtěl jsem dostat dárky a chtěl jsem mít ráno kocovinu. Jenže jsem se bál, že když někoho pozvu, že to vypadá, jako bych si říkal o dárek, jako bych se chtěl vnutit na eventuální oslavu všech těch, který bych pozval. A tak žádná party už nikdy nebyla, tohle mi zůstalo. Nezměním to, protože ted' by na oslavu asi už nikdo nepřišel, i kdybych si náhodou vzpomněl, koho bych vlastně chtěl pozvat.

Ne, nic už nezměníš, Michale. Nikdo nic nezmění, protože co bylo, to změnit nejde, současnost měnit není čas a budoucnost je tak záhadná, že nikdo neví, co by vlastně měl měnit. Zahraj tu písničku... Co na tom, že tady zrovna není nikdo, kdo by ji poslouchal, že tady zrovna není nikdo, kdo by ji chtěl slyšet. Já ji chci slyšet a žiji s tebou už tak dlouho, že na to mám snad i nárok. Kdo ví, koho

jsi tehdy čekal, možná to, že tě někdo přijde přemlouvat, abys šel na tu oslavu, abys zaplatil tu rundu, ale nikdo nepřišel. Nikdo. Ale to se – příznejme si to – dalo přece čekat.

K narozeninám

**Ticho které křičí
a osmnáctý rok mi dneska odbíjí
snad možná dnes víc než jindy jsem sám
Já dneska povídat si chtěl, možná i pít a hrát
Já dneska nechtěl být jen sám akorát**

**K narozeninám
Pár přání a prázdných slov
Kolik ještě dnů mi zbývá
K narozeninám
Pár přání a prázdných slov
A slečna z plakátu smutně se dívá**

**Léto tiše končí
a první zvadlý list s větrem odlétá
Několik vzpomínek po létě zbývá
Zázrakům dávno nevěřím ani snům a iluzím
Tam kde lásku hledám prázdno nacházím**

**Telefon jen mlčí
a zvonek u dveří dneska nezvoní
Všichni známí snad jeli někam pryč
Dávno od strun ruce bolí a hlava od vína
Za chvíli další všední den začíná**

Druhej den ve škole se na mě všichni tvářili, jako bych jim něco udělal, a přitom jsem jenom nepřišel na vlastní oslavu, na který se oni určitě i beze mě bavili docela dobře – a nikdo přece není nepostradatelný. A taky se mi smáli, že jsem se prý ožral tak, že jsem tam dojít nemohl. Ale to teda nebyla pravda, protože jsem vlastně tehdy vůbec pil vcelku málo (určitě míň než ostatní) a konkrétně ten večer jsem pil sodovku, protože jsme doma nic jinýho momentálně neměli... Pak jsem tu písničku zahrál několika lidem, první byl asi Pavel, protože ten na to měl z titulu mého spoluhráče největší nárok. Řekl mi: „Ty vole...“, což bylo docela vyznamenání; komunikovali jsme spolu vcelku úsporně, pro nás ale obsažně a naprosto dostatečně... Kdyby to ale viděl a slyšel někdo další, asi by usoudil, že jsme retardi. A pak jsme tu písničku zkoušeli a hráli dalším lidem, kterým se asi líbila, protože ji chtěli vždycky slyšet znova a znova. Tahle písnička ze mě nějak udělala smutnýho kytaristu, tak se na mě od té doby všichni koukali. Kecal bych, kdybych tvrdil, že mi to nedělalo trochu dobře. Bylo to konečně aspoň NĚCO. Byl jsem prostě *dekadentně depresivní týpek*.

Začínal nádhernej podzim. Ve škole nás profesori začali strašit maturitou a dost to do nás šili. Ale my to měli na háku, byli jsme čtvrtáci – mazáci, věděli jsme, že se to naučit dá a že to přece

udělali i pořádný blbci, daleko větší, než jsme byli my – a ani jsme si při tom zas tak moc nefandili. Blbců byly všude zástupy a některý blbci to dotáhli pořádně daleko. Báli jsme se jen někdy, tajně. Mezi sebou jsme měli jen hustý kecy, jak „jim“ to nandáme... A koncem září Brontosauři vydali desku „Sedmikráska“, kterou jsem si doma pouštěl pořád dokola (*jak jinak pouštět desku, když je kulatá...?*) a společně s Pavlem jsme se učili hrát ty písničky a časem jsme byli schopný zahrát desku úplně celou. Byli jsme tak trochu zmatený – na jednu stranu jsme se tvářili a oblíkali (*chudáci rodiče*) hrozně drsně, na straně druhý jsme hráli takový něžný písničky a chtěli mít všechny ty holky, který při našem hraní roztávaly jak led na sluníčku. Pavel už dost dlouho chodil s Radkou, která mě nesnášela, která mě nenáviděla a nemohla vystát cokoli, co i jen trochu se mnou souviselo. Ale to mi bylo fuk, protože jsem jí vídal jen občas. Já si – na rozdíl třeba od Pavla – s holkama jen povídal a hrál jim písničky a bál jsem se jich. A ty holky – začalo to tak nějak pozvolna a nepozorovaně – za mnou začaly chodit a rozebíraly se mnou svý tajemství a svěřovaly se. Nikdy jsem nic nevykecal, ale někdy jsem měl chuť jim říct, že bych to tajemství chtěl mít s nima. Jo, byla to někdy fakt síla. Chovaly se ke mně stylem „*mezi námi děvčaty*“, což byla vlastně trochu urážka, ale taky trochu pocta, protože mi hodně věřily. Ale mě se nikdy nikdo nezeptal, jak se mám, jestli mi něco je nebo není; nikdo nechtěl o mně a ode mě nic vědět, jen se vykecat a pak *ahoj a já se zase stavím...*

Pak mi přišel jednou o hodinu češtiny, která mě ve čtvrtáku hlavně díky skvělý profesorce hodně bavila, papírek a na něm: „Michale, hele, co máme napsaný na lavici...“ A následoval opis dialogu, kterej mezi sebou vedly dvě evidentně hodně mladý žačky, asi prvačky. Bylo tam něco o „*tom Michalovi, kterej hraje na kytaru a nosí pořád tu bílou košili a džíny*“. Přímou detektivní dedukcí jsem během jediný přestávky zjistil, že minulou hodinu byla v naší třídě 1. D, a kluci navíc tvrdili, že to tam ráno ještě napsaný nebylo. Začal jsem se trochu zajímat o prváky, vlastně o prvačky. Jednou jsem – jakoby omylem – vešel do třídy, kde zrovna byli, protože jsem chtěl něco vyprovokovat a taky proto, že jsem si jako mazák mohl dovolit vejít do prváku a jen tak koukat a pak zas vypadnout. „Míša tady není...!“ ozvalo se a následoval pěkně pubertáckej smích. OK, věděl jsem aspoň něco. Petr, se kterým jsem sice už nehrál, ale pořád s ním aspoň občas mluvil, mi dodal další informace. Pomáhal totiž s něčím v sekretariátu školy a v nestřežený chvíli si z počítače zkopíroval na diskety celou databázi s informacema o žácích (tehdy se to totiž na disketu ještě vešlo, ty programy byly fakt primitivní a malý). A tak jsem ho požádal, aby mi přinesl telefonní číslo Michaely z 1. D. Stalo se a dokonce v tý třídě byla jen 1 Michaela. Získal jsem telefon, ale zároveň do toho všeho zbytečně a hloupě zasvětil Petra, kterej už dávno nebyl můj kamarád, spíš už jen spolužák. A neměl jsem to dělat, protože kdo moc kecá, přivolá si průser. Ale o tom až pozdějc.

Jeden říjnověj večer jsem jí zavolał z budky, z takovýho toho oranžovýho telefonu *Made in Poland*, z kterýho se dalo v pohodě volat zadarmo, když se ve správnej moment krátce stisklo

přerušovací tlačítko. Jo, tehdy se dalo volat za korunu třeba 2 dny, o nějakých impulsech a účtování po minutách se nikomu ani nesnilo, to bylo možná někde ve sci-fi. Některý socialistický přežitek byly prostě super. Zvedla telefon a asi 20 minut mi nevěřila, že nejsem někdo z jejích spolužáků, kterej si z ní utahuje. Nicméně pořád se neměla k tomu s tím praštit, takže asi byla zvědavá. Pořád říkala „Kluci, tak už toho nechte“ a bezmocně a hrozně roztomile se smála. Bylo to jasné, byla do mě normálně zabouchnutá. Ale zároveň jsem si říkal, že to asi bude taková ta holka, která je sice prima, ale nedá se na ní koukat. Jo, byl jsem tehdy mladej a blbej (a teď už jsem asi jen to druhý...) a pořád jsem si představoval, že mi padne do náruče nějaká princezna, která čeká akorát a jedině na mě, jako bych byl nějaký model, kulturista-intelektuál nebo tak něco. Samozřejmě jsem nebyl nic.

Když jsem jí konečně přesvědčil, že nejsem žádnéj její trapnej spolužák (což jsem ovšem, i když trochu v jiným smyslu, stejně byl), smluvili jsme si schůzku další den po vyučování v šatně. Nevěděl jsem, jak vypadá, takže jsem spoléhal na to, že pozná ona mě. Úplně jsem jí uzemnil tím, že o velký přestávce se s ní setkat nemůžu, protože *jdu na pohřeb*. Tehdy to brala tak, že si prostě pořád dělám srandu (*samá voda, samá voda...*) a že na mě není normálního vůbec nic (*přihořívá, hoří...*). Ale já na pohřeb fakt šel, protože umřel pan Bělka, manžel mý bývalý učitelky na klavír. Měl jsem toho pána s berlema rád, protože byl moc chytrej a povídal si se mnou vždycky jako rovnej s rovným (a to mi bylo třeba jen 10!), nikdy nedělal žádný blbý fóry o brejlích a že tomu nerozumím, protože jsem ještě moc malej... Ten pohřeb mě docela sebral, ale zas na druhou stranu mi pomáhala ta zvědavost, co mě čeká odpoledne...

Michal si vzpomněl na to ráno, kdy se oblékal do svátečního a zároveň smutečního obleku a přemýšlel, že pro svátek i smutek má jedny šaty, jako by oba stavy spolu úzce souvisely. Až později přišel na to, že to tak často opravdu je. Nesnášel oblek, „kvádro“, jak říkal, ale kvůli panu Bělkovi o tom zcela mimořádně ani nemluvil, protože chtěl toho muže vyprovodit na poslední cestu možná konvenčně, ale prostě tak, jak si to podle Michala zasloužil. Vážil si ho. Už pár dní před pohřbem požádal matku o omluvenku do školy a ta mu ji napsala, protože jednak věděla, že by jinak Michal musel jít za školu, jednak pana Bělku znala, protože na piáno ji učila hrát také jeho manželka...

Tehdy jsem byl opravdu zvědavej. Když skončil pohřeb, byl jsem docela naštvanej na toho řečníka, protože říkal úplně ty samý kecy, jako když umřel děda. Fráze za frází. Změnil jen jméno, jinak o tom člověku vůbec nic nevěděl. A asi ani vědět nechtěl, proč by taky měl o každým něco vědět, když mluvil třeba na 10 pohřbech denně... Chtěl jsem za ním jít a poslat ho do hajzlu, ale pak jsem si řekl, že vlastně dělá jen svou práci a že to někdo dělat musí. Tak jsem měl zas o 1 iluzi míň. Ale něco za něco – odpoledne mě čekalo rande v šatně.

Po škole, myslím, že jsme měli tehdy do 2 (z pohřbu jsem se vrátil asi v 11), jsem si dal do šatny židli, kterou jsem ukradl v nejbližší třídě, dal si nohy na kufř od kytary a čekal, kdo přijde. Spolužáci se postupně vytráceli, moje čekání jim připadalo hrozně směšný, zvláště když jsem jim nechtěl a ani vlastně nemohl říct, na koho a proč čekám. Smáli se, že čekám na nějakou prvačku, „*na zajíčka*“ říkali. OK, tehdy měli dokonce i pravdu. Pak jsem zbyl v drátěný kleci šatny sám, brnkal jsem si na kytaru a říkal si, že ještě chvilku a zabalím to. Když už jsem počítal poslední minuty do limitu, kterej jsem si dal, přišla. Zůstal jsem čumět, možná jsem měl i hubu dokořán. Byla krásná, smála se na mě a měla pěkněj svetr, samozřejmě kromě jinýho. Chvíli jsme si opatrně povídali, kdo jsme, co jsme a tak. Bála se mě a já se bál jí. A pak jsem hrál. Byla úplně nadšená z mejch písniček, i z těch, který ještě nikdo neslyšel, a tak jsem se cejtil jako *king*, jako král. V tý šatně jsme seděli asi do půl pátý, nikdy jsem tak dlouho ve škole nebyl. Až nás tam málem zamkli. Jenže školník, kterému se říkalo Grizzly, měl pochopení, taky hrál na kytaru a taky koukal po holkách. Ukázal mi palec vzhůru, jako že dobrý.

Hrozně se jí líbila písnička, která byla tak hezky obecná, že si – holky jsou prostě vztahovačný a někdy je to docela dobře – myslela, že jsem jí napsal právě pro ten den, pro setkání v šatně. Ale já neuměl napsat písničku pro setkání v šatně, to asi skoro nikdo, možná třeba Karel Plíhal, ale já jsem byl já. Byl to (vlastně je, zatím žiju...) takovej houpavej valčík a teď mě tak napadá, že mě k ní inspirovala možná Večerka z brontosauří desky Sedmikráska. Tu písničku jsem napsal asi týden předtím, ani jsem nevěděl komu, možná, že už Michaele, že mi ji třeba *někdo* jen tak nadiktoval. Nevěřil jsem v boha nebo něco takovýho, ale Něco někde bylo. A je.

Povídej

**Jenom na chvíli zůstaň tu se mnou
A povídej klidně co chceš
Víš já najednou nerad jsem sám
A tak dík jenom za to že jseš**

**Třeba povídej jenom tak o všem
co tě napadá a co ráda máš
Já znám jen tvý jméno nic víc
Jsem vděčnej i za úsměv kterej mi dáš**

**Jako letní déšť Jak do dlaní písek
se pokouším svůj život vzít
Tím víc mi utíká čím víc bych chtěl
zas jednou normálně klidně si žít**

**Teď tu posloucháš co pro tebe zpívám
Tuhle písničku chtěl bych ti dát
Do tvých očí já tak rád se dívám
A tak vzpomeň si někdy dřív než půjdeš spát**

Jenom na chvíli ... jseš

Pak jsem jí doprovodil na autobus a domluvili jsme se, že zavolám a že spolu půjdeme v pátek do kina. Byla středa. Čtvrtek se nedal přežít. Ani hrát se mi nechtělo. Byl jsem nervózní a všechno mě hrozně štvalo, hlavně to, jak se čas hnusně vleče. Všichni lidi mi lezli na nervy. Ve čtvrtek nám navíc jako na potvoru nefungoval telefon, ani budky nikde v okolí. Chodil jsem po bytě jak zvíře v kleci a nadával všemu a všem, ale pak jsem se přece jen dovolal a všechna ta našťvanost byla po jediný větě pryč.

V pátek jsem čekal na Národní třídě u metra, v kapse prstýnek, kterej jsem našel na jednom ze svých výletů po všech linkách MHD a kterej jsem jí chtěl dát. Na nový prstýnky moje kapesný zkrátka nestačilo, ještě tak na pár piv a struny. A prstýnek jsem měl už dlouho, protože jsem ho nikomu jen tak dávat nechtěl – teď ale byla ta správná chvíle. Přišla přesně a líbila se mi ještě víc než v tý šatně. Řekla, že má hromadu času, protože prý spí u kamarádky, ke který může přijít kdykoli. Šli jsme do kina Lucerna, film byl blbej, ale nám to bylo jedno. Míša si, až když zhasli, nasadila brýle, protože se za ně evidentně styděla. Jo, chápal jsem, že brejle nikdo nenosí rád, chápal jsem to, protože jsem si zrovna tohle dost užil. A tak bych byl ze všech lidí ten poslední, kdo by se někomu smál kvůli zasklonejmu očím. Ale to ona nemohla vědět, nevěděla, že jsem místo toho hára míval ježka a na nose brejle, který jsem nenáviděl... A že jsem ty brejle sundal kvůli vodácký výpravě a shodou šťastnejch okolností si je už nikdy potom nemusel vzít.

Vzal jsem jí za ruku a pak jsem se až do konce filmu bál, že mi exploduje srdce. Z toho filmu si fakt nepamatuju vůbec nic, ani název, jen to, že tam pořád někdo někoho pronásledoval v džípu po nějakých prašnejch cestách. Americká hovadina. Vypadalo to trochu jako reklama na Marlboro, i koně tam byli. Ale o film vůbec přece nešlo. Nešlo ani o nic jinýho, kromě jedny věci – i když to byla dost předčasná naděje, vypadalo to totiž, že asi nebudu sám, aspoň dočasně a aspoň někdy, i když jsem samozřejmě chtěl, aby to bylo pořád a napořád. Jenže člověk miní a doba mění, neboli lidově řečeno „*člověk miní a doba ho pošle do hajzlu...*“. Zatím bylo ale všechno OK.

Vyšli před kino, byl chladný podzimní večer, byl říjen a kolem svištěly taxíky, na které neměli peníze a na které ani peníze mít nechtěli. Chtěli jít městem, dívat se do výloh, dívat se na sebe, být spolu. Prošli Staré Město a dostali se až k Vltavě na Františku a od vody táhla zima. Sedli si na lavičku, na jednu z laviček v malém parčíku, a choulili se k sobě jako tolik jiných párů v tolika jiných městech a místech, jako ti, kteří nemají kam jít, jako ti, kteří ani vlastně nikam jít nechtějí.

Byla docela zima. Jak jsme seděli na tý lavičce, dala mi pusu. Docela dlouho jsem přemýšlel, jestli to mám udělat, až to udělala ona. Klasická situace. Jo, byl jsem nesmělej trouba. Bylo to ale i tak jasný. Měl jsem to, o čem všichni pořád tak mluvili, měl jsem holku, večerní schůzky, měl jsem ten

pocit, že i kdyby na mě všichni zapomněli, ona ne. Ve škole se to samozřejmě dost rychle poznalo, protože jsem byl taková dost nápadná figurka, ale mně to už bylo jedno, už jsem nechtěl každou holku, ale jen a jen tu jednu. Tu svoji.

Ten večer jsem jí doprovodil na tramvaj, a protože jsem v tom nějak moc neuměl chodit, nechal jsem jí jet samotnou do hnusnejch Radlic. Asi jsem měl jet s ní, jenže já se v tom nevyznal. Všechny mé teorie byly naprosto na pendrek. Stejně jsem měl jet s ní – už jen proto, abych s ní byl dýl. Domluvili jsme se na další den, že se určitě uvidíme. Celou noc jsem pak nespál, jak jsem se těšil, a ráno jsem byl samozřejmě unavenej, ale dokonale šťastnej. Celý odpoledne tu sobotu jsme proseděli na zavřeným koupališti Džbán, kam jsme vlezli dírou v plotě, koukali, jak prší, a z té lavičky pod stříškou se nám vůbec nechtělo.

Scházeli jsme se odpoledne po škole nebo jsem večer v 6 čekával na Klamovce před sokolovnou, až skončí gymnastika. Byla v ní dobrá – jezdila na závody a tak. Někdy vyhrávala. Každý den musela M# bejt doma v půl sedmý, rodiče to dost hlídali. Pochopil jsem, že pokud se s ní chci vídat, musím to respektovat, takže veškerý plány a akce končily touhle hodinou návratu. *Deadline*. Jen o víkendu se mohla vrátit trochu pozdějc, ale ne o moc. Hodně jsme chodili do zahrady Kinských a vůbec po Praze. Využíval jsem maximum času, takže jsem jí vždycky doprovodil před barák. Tím jsem si asi trochu šplhnul i u rodičů – ale nevědomě, to mi došlo až pak. Nakonec, rodiče neměli důvod k nějaký velké nespokojenosti. Vraceli jsme se včas. Do hospod jsme nechodili vlastně vůbec, ani já sám ne. Nějak mě ty hospody úplně přestaly zajímat. Když byla zima nebo přšelo, jezdili jsme jen tak autobusama a tramvajema z konečný na konečnou a koukali na lidi a domy a auta... a povídali si. Jak jsem předtím projel všechny ty linky, docela jsem se vyznal. Autobusem se jezdilo líp, dalo se tam sedět vedle sebe a taky autobusy jezdily i docela neznámýma končinama... a bylo tam tepleji než v tramvajích. Nejlepší byly linky po okrajích města, protože tam nejezdilo moc lidí.

Jednou, někdy koncem listopadu, jsme jeli na výlet. Vlakem. A z malýho nádraží v Srbsku jsme šli do Karlštejna, takovým tím divokým údolím, kde není nic, jen skály a stromy. Byl jsem v ten den prostě nadšenej úplně vším, i těma blbýma šutrama kolem cesty. Pili jsme vodu ze studánky (kupodivu nám pak nic nebylo) a drželi se za ruku, spřádali plány, kam všude pojedeme, a asi jsme vůbec netušili, že to třeba může dopadnout tak, že jeden druhýho ztratíme, že možná někdo z nás (nejspíš já) ztratí i sám sebe. Bylo to všechno tak opravdový, že se nedalo nic dělat, prostě jsem tomu musel úplně stoprocentně věřit, nemohl jsem si pomoci. Byl jsem totálně mimo – a nebál jsem se tehdy ničeho a nikoho. I když tajně jsem se bál všeho a všech. Když jsme došli do Karlštejna a ujel nám vlak (to se mi stává, kdykolí tam jsem), sedli jsme si do hospody a já si objednal pivo. Pinglovi jsme byli u řiti, nemluvili jsme německy a na pracháče jsme taky zrovna nevypadali. M# pila svou

limošku a pak mi tiše říkala ve vlaku, jestli nechci žvejkačku. Asi ze mě smrdělo pivo. Hej hou, byl jsem velkej kluk. A měl jsem krásnou a chytrou holku. A měl jsem ji hrozně rád. Ona mě asi taky. Co mi chybělo?

Soudržnost třídy, která tak skvěle fungovala na sportovním kurzu a na vodě ve třetíáku, byla v háji. Každý jel sám za sebe, dělal si maturitní otázky, učil se, myslel na to, kam půjde po maturitě... Už jsme nebyli kolektiv, ale spíš spolek jednotlivců. A jestli oni skupina byli, já jsem do ní přestal patřit... jednak z vlastní vůle, jednak taky asi za trest, že jsem porušoval pravidla stáda. Moje spolužačka Jana (měli jsme jich ve třídě 5, ale já vím přesně, která to byla, furt si to pamatuju a fakt jí to nikdy nezapomenou) si jednou na Míšu počkala, řekla jí: „Dej si na něj bacha, ten už jich přeříz...!“, a zas odkráčela. M# z toho byla právem dost zmatená a smutná a já jsem jí vysvětloval, že to není a ani nemůže být pravda. Nevím, jestli mi věřila. Nechápal jsem, kde se v lidech bere ta zášť, ta chuť a touha někomu ubližovat. Možná bylo tohle ještě horší než posměšky kvůli brejlím. Tehdy jsem mohl posměváčka chytout pod krkem a pokusit se ho zmlátit. Ale mlátit osmnáctiletou holku, to se mi přičilo tak, že mě to tehdy snad ani nenapadlo. Doma jsem bulil a přemýšlel, co jsem jí asi udělal. Ale na nic jsem nepřišel. Prostě jsem nevěděl PROČ. A nevím to pořád.

S třídou jako celkem jsem postupně přestával komunikovat. Nechodil jsem na jejich *ožirací srazy*, nechodil jsem s nima vůbec nikam. Nezdálo se, že bych jim chyběl. Tak je to vždycky: chodíš s náma – OK, přestaneš – nikomu nescházíš. Filosofie stáda, etika davu. Přestali mě kamkoli zvat. Oni měli partu a já měl „jen“ M#, hraní a taky Pavla, s kterým jsme hráli pořád líp. Kamarádil jsem s „Panem X“ (fakt jsem mu tak říkal!), to byl kluk trochu z jiného světa. Když měl v peněžence tisícovku, prohlašoval, že je „švorc“; a tisícovka tehdy byla docela dost peněz. Ostatní ho obviňovali z toho, že se vytahuje penězma svezích rodičů, že je to zkrátka zbohatlickej frajer. Lezli mu do zadku a za zády ho pak pomlouvali. Ale ono to s ním bylo trochu jinak. Všichni se s ním bavili jen stylem „nemáš?“ a „potřeboval bych“ atd., prostě chtěli urvat, co šlo. Já ne, protože mi to bylo blbý. A tak jsme jezdili s Michalem na jeho motorce, kecali a kecali. Nikdy jsem nic nechtěl, a právě proto možná byl ke mně tak štedrej. Půjčil mi třeba nabíjecí baterky, tehdy docela drahý, a když jsem mu je vracel, řekl, že už je nepotřebuje, že už má jiný. Bez gest, prostě jen tak. Byly z nás černý ovce nebo možná bílý vrány...

Měl bys to chápat. Každá skupina přece vyřazuje černé nebo prostě jinak barevné ovce, protože podvědomým (a někdy i vědomým) cílem každé takové skupiny či společnosti je odstranit ty, kteří se odlišují a stojí mimo stádo. Nechtěl jsi s nimi plánovitě pít, nechtěl jsi přijmout plán, že každou středu a pátek je třeba se opít, neodpovídal jsi na přisprostlé a někdy vysloveně nechutné dotazy svých spolužáků, kteří samozřejmě věděli, s kým trávíš většinu času a také přestávky ve škole.

Ve škole se tehdy vedly rozsáhlé diskuse o tom, jestli je už dohodnutý rozpad republiky dílem Čechů či Slováků, jestli to bude lepší, nebo ne. Řešili to všichni, učitelé i my, rodiče doma a tak. Někdo to bral vysloveně jako tragédii. Blížilo se to, byl podzim roku 1992 a bylo to jasné. Ale já měl pocit, že přece důležitý je něco jiného, jenže to byl pocit, kterej jsem neuměl vyslovit, přestože jsem uměl okecat kdeco, ale tohle – zatím – ne. Až nedávno to za mě řekla jedna moje kolegyně – „*Nic není důležitější než to, s kým strávím život; je jedno, jestli budu prezident nebo kopáč, jde o to, jestli jsem spokojený, jestli mám někoho, kdo tou cestou jde se mnou...*“ Tak nějak jsem to cítil, ale říct jsem to neuměl a nebýt Zdeňky, asi bych to neuměl dodneška. A tak jsem teda seděl v lavici, těšil se na přestávky a odpoledne a myslel na to všechno. Byl jsem rád, že budeme bez Slováků, aniž bych proti nim něco měl. Jen jsem už něco věděl o historii a taky o tom, že žádný stát, kde žije víc národů, nemůže moc dobře existovat. Věci kolem mě plynuly jako řeka, na kterou se dá hodiny a hodiny dívat. Tolik věcí se měnilo, tolik lidí. *Panta rhei*. Vše plyne.

Michal začal chodit do autoškoly, rodiče mu ji zaplatili jako dárek k osmnáctinám. Instruktorka jízdy Lucie rychle zjistila, že to budou docela příjemné lekce, po první hodině položila nohy na palubní desku favorita a jezdili s Michalem po Praze, povídali si a byla to příjemná odpoledne nebo také rána, podle toho, kdy se jezdilo. Na hodinách teorie seděli s Panem X až vzadu a celé ty hodiny jedli, chodili vybaveni vším potřebným, měli pečivo, maso, ovoce, pití... Jinak byly hodiny teorie k ničemu, ale bohužel byly povinné. Onen lektor asi správně tušil, že na nepovinných hodinách by byl pravděpodobně sám. Pan X měl už řidičský průkaz na motocykl, takže věděl, jak to v autoškolě chodí. Zkouška byla prima – napřed test a pak jízda. Byl prosinec, ale silnice suché. Michal jel až poslední, policista se díval z okna favoritu a evidentně se těšil zpátky do tepla a taky na fernet, kterým ho Lucie štědře napájela. Když byly vystaveny řidičské průkazy, mimochodem jedny z posledních s nápisem CS – Československo, nějaký žák rozvezl čerstvé řidiče domů, všichni se rozloučili s Lucií a byl konec. Pořád někde něco končí. Občas i něco začne.

Osmýho prosince jsme měli maturitní ples v Lucerně. Původně jsem tam vůbec nechtěl jít, ale rodiče a taky Míša mě přesvědčili, že bych tam jít měl. Oblékl jsem kvádro, který jsem zatím moc nepotřeboval, protože do tanečních jsem kategoricky odmítal chodit, táta mi zavázal kravatu (tu pitomou věc neumím zavázat dodneška...!) a šel jsem. Rodiče měli přijít až později. Trochu jsem se toho bál, protože jsem neuměl tancovat, protože jsem tancovat nechtěl, s třídou to taky nebyla žádná sláva, a tak jsem nevěděl, jak to tam celý přežiju. Nacvičovali jsme nástup a kluci (i některý holky) udatně nasávali. Já ne. Kromě toho, že moc nebylo za co, taky nebylo s kým a ani proč. Pak ples začal, přišli rodiče a taky M# a celej večer mi říkala „čtvrťáčku“ a já z toho byl nervózní. Když jsme dostali od třídního Hrubeše, kterej byl prostě prima chlap (ačkoli učil tu hroznou fyziku...), šerpy s nápisem „*Kosti jsou vrženy*“ a jemu na oplátku zas dali rybářskej prut a nějaký kalhoty, který se nosí při

rybaření, když jsme obešli s roztaženou plachtou celej sál a vybrali a uklidili peníze, vyhlásili sólo pro maturanty a rodiče. Nešel jsem s mámou na ten blbej valčík a jí to bylo hrozně líto, říkala, že přece nejde o to, že neumím tancovat. Tehdy jsem si ale bohužel myslel, že jde právě o to. Promiň, mami... Některý věci ale prostě nejde vzít zpět...

Ples probíhal jako takovej větší mejdan, všichni pili, kecali, koukali, kouřili, někteří taky tancovali, někomu bylo špatně a tak dále. Naši mi dali stovku, za kterou jsem koupil láhev bílýho vína a vypil ji s nima a s M#. Už dlouho před půlnocí naši odešli domů. Převlíknul jsem se do džínů, kalhoty od kvádra byly děsně nepohodlný. Nechal jsem si sako a taky šerpu, protože se říkalo, že kdo jí sundá před půlnocí, neudělá maturu. Když jsme tak korzovali Lucernou (Míša neuměla tancovat, do tanečních měla jít až příští rok a já si říkal, že tam třeba půjdu s ní...), M# spadla ze schodů, protože měla sálový lodičky a ty po mramoru, zvláště po těch ohlazených schodech ve starý Lucerně, pekelně kloužou. Seděla pod schodama, smála se a lidi se ohlíželi... Pak se mě ptala, jestli se za ní stydím, že neumí chodit. Ale já se nestyděl, jen jsem v tom prvním momentu nevěděl, jestli se jí třeba něco nestalo. Asi jsem koukal neobvykle blbě, když jsem tam tak nad ní stál. Proč bych se za ní měl proboha stydět? Nikdy nepochopím, proč se krásný a inteligentní holky pořád tak podceňují – zvláště ty, který jsou krásný a inteligentní, nejen jedno z toho... Vlastně bych to možná pochopit měl, mám s tím poceňováním taky často problém. Jenže já nejsem ani holka, natož pak krásná a inteligentní, takže mám tak trochu nárok... Vlastně mám nárok i důvod.

O půlnoci pro Míšu přijel táta a odvezl jí domů, a tak jsem zbyl v Lucerně sám mezi hromadou lidí, s kterýma mě toho moc nespojovalo. Nebo možná den ode dne miň. Byl jsem někde jinde, nebo aspoň na cestě jinam. M# mi řekla, ať jsem hodnej a moc nepiju, což jsem jí rád slíbil, protože to samý jsem chtěl taky. Cítil jsem se divně a poprvé v životě staře, protože v sále už byli jen studenti a my čtvrtáci byli nejstarší. Místo plesový kapely začala hrát Znouzectnost, docela drsná kapela, kterou jsme si jako maturanti vybrali. Při odchodu jsem si světácky nechal zapálit cigáro od jednoho spolužáka, bohužel dost opilýho, takže mi opálil pár centáků vlasů. Chtěl jsem ho zabít, ale pak ho nechal žít. Neudělal to schválně – teda doufám. I když od člověka, kterej si hned v prváku na první hodině tělocviku fixou podepíše věšák v šatně, se dá čekat leccos...

Po plesu jsme jeli celá třída krom asi 2 lidí na Strahov, kde jsme měli zamluvenou hospodu. Měli jsme každej asi stovku na osobu a cosí jako konzumační karty. Co bylo nad to kilo, platil si každej sám. Jenže málokdo toho vypil a snědl víc, když krumlovský pivo Eggenberg stálo 7 korun a polívka 8, sekaná 12. Panáky ani víno jsem nepil. Byly 2 ráno a některý lidi, kluci i holky, byli dost st'atý. Některý byli taky dost legrační. Já nebyl ani jedno. Objevil jsem v sobě další vlastnost, kterou jsem do té doby nějak moc nepozoroval – seděl jsem, mlčel a mluvil, jen když se mě někdo ptal.

Takže jsem vlastně mlčel skoro pořád – ptal se mě totiž málokdo. Proč taky? Přímo fyzicky jsem cítil, jak tam nepatřím. Oni byli skupina, banda, aspoň těch pár, který byli tím takzvaným „jádre^m třídy“ (většinou tak ale titulovali sami sebe, aby navzájem posílili vědomí své příslušnosti ke stádu).

My měli s Pavlem úplně jinou společnost, místo keců v hospodě jsme měli písničky a všem těm kytarám a všemu ostatnímu jsme se věnovali skoro neustále. Kromě slečen ovšem. Asi v 5 ráno jsem šel z té *after-party* domů a šla se mnou Denisa, která bydlela kousek od nás. Znali jsme se dlouho, už ze základky. Viděli jsme mlíkaře a pekaře a jiný zásobovače, viděli jsme ráno. Denisu taky třída moc nemusela, protože kluci se o ní bavili výhradně vulgárně a jejich největší zálibou bylo ožrat se a pak jít na ni zazvonit. Vždycky byli dotčení, že s nima nechce mluvit. Blbci. Se mnou mluvila vždycky a dost otevřeně. Byl jsem rád, že mám s kým mluvit cestou domů. Ale už nevím, o čem to konkrétně bylo, jen mi to tehdy připadalo hrozně důležitý a objevný, jako něco, co ještě nikdo neřekl, neviděl, neprožil, což byla samozřejmě blbost, ale bylo to prostě patetický ráno při návratu z flámu. Obsah si nepamatuju, ale ten pocit jo. Pomalu nám končila škola, končilo Československo, končila plesová noc... bylo to napínavý, protože jsme pořád nemohli přijít na to, jestli taky něco začíná nebo aspoň někdy začne.

Druhej den po plose jsem měl jít na jakousi vycházku po Praze, ale na tu jsem kašlal a nikam nešel. Místo toho jsem napsal písničku, která tehdy obsahovala přesně to, co jsem cítil. Hrál jsem ji rád a lidem se líbila a možná i líbí. Co já vím. Každopádně jí pořád ještě umím. Ale už ji nehraju. Možná bych měl.

Maturita

**Všechno skončilo dřív než stačilo začít
Čas nikdy nepřál iluzím
Dějství poslední z karnevalu tváří
právě začíná**

**Maturitou předčasně zmoudřelí
chceme na svůj vrub si žít
Už sami si lžem tak jako dospělí
Místo dětskejch snů si obléknem
z kompromisů háv...**

**Víno je v sklenicích a holky cos vídal
ti zkrásní najednou
Vlastně mělo to být úplně jiné
Čas se nevrací**

**Mince po kapsách zvoní Sám sobě se divíš
jak rychle život ubíhá
Dojatí učitelé... Ty najednou vidíš
že máš je vlastně rád**

**V kapse vysvědčení a podání rukou
A zástup vlastních nadějí
Divadlo dohrává frašku staletou
Nikdo netleská**

Byly Vánoce a já jsem vybíral, co Míše dám. Vůbec jsem nevěděl a taky jsem měl málo peněz – klasika. Ale plyšovej zelenej drak se jí líbil, aspoň to pak říkala. O vánočních prázdninách jsme se procházeli zimní Prahou a bylo nám fajn. Poprvé se mi opravdu líbily všechny ty žárovky, hvězdičky a jiná výzdoba, kterou jsem až do toho roku naprosto ignoroval. A taky samozřejmě jiná doba s sebou nesla víc těchhle věcí – komunisti byli tak na srpy, kladiva a rudý hvězdy, který jsme se všichni naučili nějak podvědomě nevidět.

Seznámil jsem se taky s Míšiny rodiči, s otcem jsme si dali panáka a tak. Moc se mi líbil jejich nábytek dělanej na míru – její tatík tak relaxoval po práci ve spořitelně. Když mě pozvali na večeři, byla to pro mě fakt pocta. Docela jsem to pozvání žral, abych si neudělal ostudu, aby si rodiče nemysleli, že M# chodí s nějakým kreténem. Snad prvně v životě jsem přemýšlel nad tím, co si vezmu na sebe, a taky se dlouho česal. Byli jsme v obýváku, já jsem trochu hrál, protože Míšin táta zrovna opravil nějakou kytaru a chtěl vědět, jak hraje – prej abych to posoudil jako *odborník*. Opravil ji sice takovou nábytkářskou metodou, ale vypadalo a hlavně hrálo dobře. Po chvíli nás zavolala maminka ke stolu a ten vypadal opravdu skvěle, dala si fakt záležet. Až na to, že k večeři jsme měli smažený játra a já játra v žádný podobě nejedl už od školky a nechtěl jsem je jíst už nikdy v životě. Vzal jsem to jako zkoušku, jako jestli si M# zasloužím. Naložil jsem si hromadu tataruky a játra do sebe vsoukal jako první, podle hesla „*neprátel se zbavme jako prvých*“. Kdyby to záleželo jen na těch játrech, M# jsem si asi zasloužil. Zvládl jsem to. Přidat jsem ale fakt nechtěl, přestože mi to nabízeli, když jsem to tak rychle vyluxoval. Dělal se mi docela šoufl, ale vcelku statečně jsem konverzoval. Myslím, že v tom rodinným konkurzu jsem obstál – rodiče dokonce Míše i dovolili vracet se domů o něco později...

Na Michala byl vynikající pohled! Soukal do sebe jednou sousto za druhým, aby to měl rychle za sebou. Moc toho nenamluvil, protože játra opravdu nesnášel a nebylo mu nejlíp. Pak už to šlo lépe. Už od školky měl jakýsi divný blok – jednou mu bylo špatně a učitelka nad ním stála, dokud nesnědl celou porci jater, rozvařené rýže a odporne hnědé omáčky. Že prý si nemá vybírat. Ale malému Michalovi bylo opravdu zle a asi měl horečku. Druhý den onemocněl. Nějak se to všechno spojilo a játra prostě nejedl. Nemohl. Tehdy ale přišel na to, že je to vlastně „jen“ psychická záležitost, protože kdyby nevěděl, co jí, možná by mu to i chutnalo.

Domluvili jsme se, že Silvestra strávíme v bytě u Andrey, Míšiny kamarádky. S Andreou jsem si rád povídal, protože byla chytrá a docela milá. Ale kamarádky holky, s kterou člověk chodí, jsou vždycky docela nebezpečný, a to i jen tím, že vykecají něco, co se tak mezi řečí dozvedí... Bylo nás

tam jen asi 5, žádněj velkej mejdan. Hodně jsem hrál, povídali jsme a byl to takovej opravdovej svátek, protože pro A# i M# to byl první Silvestr bez rodičů. Pavel byl s Radkou a dalšími lidmi kdesi v Krkonoších, vlastně jsme spolu Silvestra netrávili nikdy, ani předtím, ani potom.

Byla to zvláštní noc – poslední československá. Pili jsme jen malinko, jak bylo ostatně poslední dobou u mě obvyklý. Ale A#, která asi ochutnala víno prvně v životě, se trochu namazala a trochu se předváděla. A mně asi ruplo v bedně, protože jsem s ní začal flirtovat. O půlnoci jsme se dívali na ohňostroj a v TV přály známý osobnosti všechno nejlepší nový Český republice a nám, který jsme pamatovali Československo, bylo nějak divně, i když jsme věděli, že je možná dobře, že pojedeme teď každej na svý triko. Věděli jsme, že se vlastně nic moc nezmění, ale nějak iracionálně jsme se báli, že se změní úplně všechno. První noc novýho menšího státu byla jasná a mrazivá. Šli jsme brzo po půlnoci spát a Míša vedle mě tiše plakala, protože jsem si jí předtím nevšiml. Nevěděl jsem, co dělat, tak jsem nedělal nic, jen jí držel za ruku a myslel na to, že jsem asi normální hajzl. Taky že jsem byl, ale ne schválně. Byl jsem zmatenej romantik a totální trouba.

Rok začal mrazivým ránem, sbalil jsem si věci a šli jsme domů. Byl vůbec zázrak, že rodiče M# pustili z domu přes noc, ale bylo to jediné díky tomu, že řekla, že bude u A# a že tam nebudu já. Ne že by proti mně něco měli, prostě se báli o svou dceru, který bylo 15 a kousek. Já sice věděl, že jí nic neudělám, ona to věděla taky, ale oni to samozřejmě nevěděli a vědět ani nemohli. A kdyby to i věděli, asi by mi to nemohli jen tak beze všeho věřit. Byl jsem koneckonců cizí kluk, kterej jim bere jedinou dceru. Míše bylo nějak špatně, byla unavená, a tak chtěla zůstat doma a říkala, že ven půjdeme někdy jindy.

Když jsem přijel domů, já blbec, první, co jsem udělal, bylo to, že jsem zatelefonoval A#, která byla sama doma. Její rodiče měli přijet až další den. Domluvili jsme se, že za ní přijdu další den a vezmu kytaru. Bylo to zajímavý, jak mě bez kytary nikde nikdo nechtěl (a dneska ani s kytarou už ne, ale to je trochu jiná *story*). Další den jsem tam teda jel. Kecali jsme a tak podobně, hrál jsem, ale spělo to k průseru. Docela jsem si troufal, což bylo u mě jednak dost překvapivý a jednak opravdu hodně blbý a zbytečný. Dal jsem jí pusy a pak další, zdálo se, že na to čekala. Jenže pak – jak jsme byli hodně mladý a ještě nezkažený – jsme dost zoufale přemýšleli, co budeme dělat, že jsme Míšu oba podvedli a tak. Najednou zarachotil klíč v zámku a rodiče... přijeli o den dřív.

Dál to bylo jak scéna z filmu. Kvapné balení kytary, zpěvníků, hledání bot a bundy ... a maminka v předsíni. Doporučila Michalovi, aby rychle zapadl do výtahu, že manžel jde s věcmi po schodech a že jestli ho objeví v bytě, pravděpodobně ho zabije – dcera jim totiž řekla, že nepojede na chalupu proto, že se musí hodně učit. Michal se na nejvyšší míru vyděsil. Andreina otce nikdy neviděl,

taky to třeba mohl být boxer. Nebo uhlíř. Nebo obojí! Sjel tedy výtahem dolů, obezřetně se rozhlédl a vyšel na ulici. Když čekal na tramvaj, cítil za záclonami páry očí, které ho sledovaly. Radši se tam nedíval. Přemýšlel, proč se to vlastně stalo, když s Míšou bylo všechno v pořádku. Asi proto, že si potřeboval uvědomit, co má, zjistit, jaké to je, když člověk na chvíli nic neví. V tramvaji číslo 14 přišel na to, že nejlíp to vyřeší tak, že půjde za Míšou a všechno jí řekne. Chtěl být poctivý, chtěl hrát fěr. Když zvonil u domu Míšiných rodičů, už si nemyslel, že to byl nejlepší nápad, ale bral to jako úkol, který musí splnit. Nejhorší jsou ostatně ty úkoly, které si člověk dá sám. Míša byla nemocná a unavená, a když jí to Michal všechno popravdě odvyprávěl, začala tiše plakat.

Byl jsem připravenej na cokoli, že mě třeba vyhodí a nikdy mě už nebude chtít vidět. Možná jsem ale nebyl připravenej na nic a měl v hlavě prázdko. S poctivostí nejdál dojdeš? Tak na tohle bych si dneska už nevsadil... Je dost důkazů o tom, že tohle pravidlo je spíš zbožný přání než pravda. S A# jsem ale chodit nechtěl, to jsem věděl. Bylo to peklo. Ale byl jsem na sebe pyšnej, že to Míša ví ode mě a ne od A#, která by jí to stoprocentně vykecala. Byl jsem na sebe hrdej, ale byl jsem jenom sobec, kterej svou vinu řeší sice poctivě, ale bezohledně. Míša mi řekla, že si musím vybrat, jestli ona nebo A#. Bylo to ale jasné, A# jsem nechtěl. Až o několik let později mi M# během jednoho dlouhého rozhovoru řekla, že jsem jí tím svým podrazem vlastně pomohl. Že si uvědomila, že se to může stát, že za to nemůže nikoho soudit, protože sympatie a vůbec vztahy nebývají dílem rozumu. Že jsem jí vlastně pomohl takovýhle situace, který člověka čas od času potkají, zvládat a překonávat, protože si to chtě nechtě musela zažít. Chytrá holka, tahle M#, ale to už jsem říkal. „Víš, tehdy, v těch skoro 16, jsem najednou poznala, že nic není nikdy jistý, že všechno se pořád mění... Můžu ti to odpustit, ale nemůžu na to zapomenout...“. To taky říkala. A já jsem na podobný věci přišel až asi o 10 let pozdějc... Ale to už je ode mě vlastně nikdo nečekal.

Seděli jsme v obýváku a objímali se jako při posledním soudu. V jistým slova smyslu to poslední soud byl. Apokalypsa. Zas něco končilo, vstupovali jsme do jiný etapy. Nechtělo se mi odejít, nikdy. Chtěl jsem zůstat v tom zšeřelým obýváku s úžasným výhledem na Prahu, jakej jsem nikdy nikde jinde neviděl a už nevidím, protože jednak tam nechodím a jednak tam postavili nějakej ohavnej dům, chtěl jsem M# držet za ruku a už jí nikdy nepustit. A# to celý vzala jako urážku, jako spiknutí mě a M# proti sobě, přestala mluvit se mnou i s M#, ale mně už to bylo jedno, protože teď jsem už věděl úplně jistě, že M# je ta pravá. Že jsem svojí „poctivostí“ zničil jedno velký kamarádství, na to jsem nemyslel, neměl jsem ani nadhled, ani odstup. Vůbec mě nenapadlo, že poctivost je strašně drahá a bolí. Už jsem byl ale jinde, věděl jsem, že cesta, na který se toulají různý A# a spol., že fakt není dobrá. Měl jsem hlavu plnou plánů, který má snad každej zamilovanej kluk. Na ten *karambol* s A# jsme s M# rychle zapomněli (vlastně nezapomněli, ale nevrtili se v tom) a já věděl, že to už nikdy neudělám, i když jsem už taky věděl, že se nikdy nemá říkat nikdy...

Někdy na přelomu jara a zimy byli Michal se svou matkou a Michaela na koncertě Lenky Filipové v Anežském klášteře. Mrzlo a bylo jasno. I mezi lidmi bylo tak nějak jasno. Michal měl nové boty a v kapse hodinky, které chtěl dát své dívce, protože ty její staré byly rozbité. Hodinky získal tak, že přemluvil matku, aby objednala předplatné jakéhosi časopisu – sada pánských a dámských hodinek byla jako dárek zdarma... Časopis samozřejmě nestál za nic, ale to bylo vedlejší. Koncert byl ovšem vynikající, protože se populární umělkyně a vynikající kytaristka se vkusem sobě vlastním snažila lidem předat něco z kouzla vážné hudby. A šlo jí to skvěle. Michal chtěl okamžitě začít hrát klasiku. Všem se to líbilo. A tak dále.

Byla to bomba. Z první řady jsem viděl, jak hraje opravdovej profík. Hrála na klasickou španělku s nylonovými strunami. To já hrál na vcelku levný kovový struny, proti ní jsem kytaru držel jako prase kost a neuměl jsem snad ani procento z toho, co ona. Ale bylo mi to jedno, protože ani pocít, že okamžitě doma rozšlapu kytaru, jelikož se stejně nikdy nic pořádně nenaučím, mi nekazil dojem z velkého umění, který bylo ten večer tak blízko...

Po koncertě jela Michalova matka domů a Michal doprovázel M# domů. Měla výjimečně povoleno přijít později, ba přímo docela pozdě. Šli pěšky přes Staré Město, přešli Vltavu a přes Petřín došli až na Hřebenkou, kde Michaela bydlela. Skoro půlnoc. Loučení se trochu protáhlo a Michal ještě vytáhl z kapsy hodinky, na které málem zapomněl. Líbily se jí. Moc – i když to byla vlastně bezcenná cetka. Pak už Michal spěchal na poslední autobus, ale když přiběhl na zastávku, viděl červená koncová světla. Kdyby o to někdo v autobuse stál, ještě by mu mohl zamávat. Pak se vydal pěšky domů. Mrzlo až praštělo a nové polobotky dřely jako španělské boty, i když nebyly ani ze Španělska, ani z mučírny. Ale Michal se nezlobil. Byl to jeden z nejlepších večerů s M#... Stopoval auta, ale žádné mu nezastavilo – došel až domů.

Ve škole to začalo bejt hustý, už jsme si ani mezi sebou neříkali, jak to máme na háku. Nějak toho bylo už moc. Jeden test za druhým, zkoušení, semináře, otázky, odpovědi, kecy, ale taky volno a místo učení (tomu jsem nikdy moc nedal) schůzky s M#, kytary a písničky... Jednou v lednu přinesl třídní závazný přihlášky na maturitu. A tak jsem tam vyplnil češtinu, angličtinu, děják a země. Uvažoval jsem asi tak: čeština je povinná, angličtinu umím a nemusím se jí tudíž učit, děják mě baví, a půjde mi proto docela dobře, a země nějak okecám. Udělal jsem asi dobře, jen s tím dějákem a zeměkem to pak bylo trochu jinak.

Rodiče Michaely byli na mě už docela zvyklí. Občas jsem přišel na oběd, občas M# k nám. Taky jsem s M# a jejím otcem občas jezdili do Davle, kde zdědili nějakou parcelu. Byly tam hrozně vysoký ovocný stromy, na který se každěj bál lézt, protože se lámaly větve. Já jsem se bál děsně, ale

samozřejmě jsem tam lezl a ještě měl hromady keců, kdovíjak to není v pohodě. Prostě jsem se musel trochu předvést... No a jen tak nějak mimochodem jsem u toho předvádění ořezal uschlý větve... Závrať jsem měl pořádnou, strach taky. Ale co by člověk neudělal pro to, aby ho měl někdo rád...

Všichni ve škole vypracovávali maturitní otázky, měli to mezi sebou nějak rozdělený. Já jsem nedělal nic, a přesto jsem to měl všechno, dodneška nevím, jak se to stalo – prostě mi každou tu kopii někdo vždycky donesl. Třeba to byla nějaká nabídka, vstupenka k návratu do toho jejich kolektivu nebo snad stále ještě aspoň teoreticky existující party, ale tehdy mě to nenapadlo. Byl jsem „já“ a byli „oni“, nikde žádný „my“. A stejně jsem se neučil, to jen na písemky nebo na opakování, říkal jsem si, že svaták stačí. Ve třídě jsem se bavil jen s několika lidma, většinou spíš s holkama; a s Panem X a s Tomášem. Podle ostatních kluků jsem byl poslední dobou „moc měkkej“ a hlavně jsem jim nechtěl vyprávět, kde a co provádíme s M#. Nijak jsem se do toho nehrnul, zvlášť po jednom večeru, kdy se mě M# zeptala, jestli mi nejde jen o „to“. Jasně, že mi jen o to nešlo. I když taky. Byl jsem takovej ten blbeček, kterej místo aby se věnoval činům, pořád jen spřádal plány a vznášel se někde ve vzdušnejch zámcích. Byl jsem normální platonik, ale i to se postupem času měnilo.

Jednou odpoledne, rodiče byli v práci, jsme byli sami u nás doma. Ale byli jsme jeden z druhýho tak vyplašený, že se nic moc nekonalo. Aspoň teda ne to, co jsem si představoval. Docela jsem si oddechnul, protože jsem z toho měl normálně strach a M# asi taky, protože po nezdařeným sexu lidi nebývají moc veselí. My ale byli. A tak se můj vstup mezi muže a její mezi ženy ještě trochu oddálil, i když jsem den před tím šel do krámu a koupil si asi 20 věcí, který jsem vůbec nechtěl, protože jsem se styděl koupit si jen krabičku prezervativů. Ani tahle anabáze to nijak neurychlila. Všechno má svůj čas.

A pak to samozřejmě přišlo, když jsme získali nějaký falešný razítko doktora, šli za školu a měli pro sebe celý dopoledne. Ale to já tady popisovat nebudu, protože do toho nikomu nic není. Tohle není ani skandální korespondence, ani bulvár, ani porno, ani žádněj ujetej deník, ani nic, co se tak dobře prodává – takže smůla. Prostě to bylo, jak to má bejt. A tečka. Jenže každá věc je vždycky vykoupená nějakým protikladem; když se teda stane něco pěknýho a důležitýho, o to víc to pak zúčastněný osoby odnesou. To je už holt taková životní rovnováha...

Můj někdejší kamarád Petr začal chodit s A#, ale já měl pořád pocit, že je s ní jen proto, aby mohl být nablízku, čekat někde za bukem a kout svý dost kuriózní a taky dost ubohý intriky. Jakej pán, takovej krám. Byl schopnej se třeba sebrat a jít za M# a hodinu do ní hustit, jak jsem špatnej a že mě vlastně vůbec nemá chtít. Jestli k tomu dodával, že má chtít jeho, to už nevím, nebyl jsem u toho.

M# mi to vždycky celá vyplašená říkala večer do telefonu, ale já nevěděl, co mám dělat. Měl jsem vždycky naprosto zkaženej večer nebo i další den.

Začalo jaro, bylo fakt krásný, jak už tak jaro v Praze a vlastně všude bývá. Chodili jsme o víkendech do Šárky a mně se blížila maturita, tak jsem přece jen aspoň něco dělal do školy. Sem tam jsem si i do tý Šárky vzal učení. A taky foťák, protože jsem se po letech pomalu ale jistě začal vracet k focení, kterýho jsem někdy v prváku nechal, i když ne úplně. Chtěl jsem zachytit ty okamžiky, kdy mi bylo dobře, abych se na ně mohl podívat, až mi dobře nebude. To byl přímo prorockej důvod, protože to tak potom samozřejmě bylo. A ty fotky ještě mám. Já mám totiž všechny snímky, který jsem kdy udělal.

Byli jsme obrovská výjimka, myslím náš ročník. Od dubna jsme měli jen maturitní předměty a museli jsme mít 20 hodin týdně, všechno ostatní mohlo skončit. Na konci roku nám prostě jen opsali známky ze čtvrtletí. Okamžitě jsem se zbavil matiky, fyziky a biologie a ve škole se mi začlo podstatně víc líbit, když jsem se už nemusel učit ty hrozný vzorce a jiný kraviny. Další rok už tohle čtvrt'áci neměli, protože to odporovalo nějakým předpisům ministerstva.

Petr mi nedával spát. Nevěděl jsem, proč to dělá. Vlastně jsem s ním už moc nekamarádil od druháku, kdy se začal chovat jako debil. Pořád něco mlel o okultních vědách, o počítačích, kterým jsem tenkrát ani zbla nerozuměl, o tom, jak je dobrej na kytaru (což teda už dávno nebyl...) a tak. Choval se jako pěkně praštěný děcko, jako otravnej spratek, a tenhle dojem jsem neměl jen já, ale snad každěj, kdo s ním přišel do kontaktu a měl aspoň něco málo v makovici. Možná jsem se s ním přestal bavit taky trochu proto, že jsem nechtěl, aby mě okolí spojovalo s někým, za koho se stydím. Prostě mi lez na nervy celou svou existencí. Jenže vymazat nějakých 10 let kamarádství se taky nedá hned, nebo aspoň já to neuměl. Dřív to byl fakt kamarád na život a na smrt. A teď se choval tak, jako by chtěl zkazit to jediný, na co jsem byl – možná kromě písniček – pyšnej, tedy vztah s M#.

Hustil do ní ty svý rádoby moudrý kecy a její sotva šestnáctiletá hlava byla úplně popletená, protože já jsem se s ní bavil o básničkách, o knížkách, o filmech a hudbě, o nás a o věcech, který ve srovnání s jeho žvástama musely nutně na první pohled vypadat dost přízemně. Nebylo to přízemní, ale kdo jí to mohl nějak vysvětlit? Jednou jsem se za ním vypravil, i když jsme už dávno kamarádi nebyli. Zeptal jsem se ho přímo, o co mu jde, proč se mezi nás plete. Začal blábolit nějaký svý moudra, ale nic určitýho z něj nevypadlo. Šel jsem domů, nemělo to cenu. Můj bývalej kamarád se změnil v blba a podrazáka, i když on měl dozajista dojem, že kolem sebe šíří moudro a dobro. Stal se z něj takovej ten typ člověka, kterej – když ho doslova a do písmene pošlete do hajzlu – má dobrej pocit,

že vám pomohl si ulevit. A všechno *samozřejmě chápe* – a mele dál. Těžko říct, do hlavy nikomu nevidím. Třeba měl dojem, že jsem zblblnul já.

A pak jednou, těsně před maturitou, přišel on za mnou, měl takovej buldočí výraz, a že mám jít ven. Šel jsem, co by ne. Ještě by si myslel, že se ho bojím. Mluvil o tom, že se s M# pořád jen hádáme a že bych se měl „zachovat moudře a dát jí svobodu“. To vážně řekl, ten nebetyčnej kretén. Je fakt, že zrovna ten den jsem se s M# trochu nepohodl kvůli nějaký hlouposti, ale že by to bylo pořád, to teda ani náhodou. Ale vadila mi jiná věc – že to vůbec věděl. Míša se mu teda začala svěřovat a to bylo daleko vážnější než nějaká naše hádka. M# byla poslední dobou někdy divně uzavřená, někdy hádává, prostě jiná a divná. Cizí. Cítil jsem, že to není v pořádku. Taky samozřejmě nebylo.

Ale nevěděl jsem, co s tím mám a můžu dělat (nic – ale na to jsem přišel až po letech; jestli má něco nějak dopadnout, pak to tak dopadne nezávisle na tom, jak se člověk snaží). A hlavně jsem to nechtěl probírat zrovna s ním. Nechtěl jsem to probírat s nikým, chtěl jsem se asi nad tím užít sám. Samozřejmě jsem ho okamžitě poslal do prdele, že se do toho nemá plést a že případnej rozchod se určitě nebude řídit jeho přáním. Fest jsem ho urážel, ale dodneška si myslím, že jsem na to měl nějaký právo nebo nárok. Ale teď už je to dávno jedno. Chtěl mě zmlátit, tak jsem mu řekl, že ať si klidně poslouží, vůbec jsem se nehodlal bránit. Bylo mi najednou všechno fuk, úplně jsem to nějak vzdal. Dostal jsem nakládačku. Poprvé v životě jsem v podobný situaci neútočil ani se nebránil. Nemělo to cenu. Asi byl spokojenej, jak mě dostal, a vysmahnul.

Viděl jsem tehdy ty dva. Bývalí kamarádi, teď nepřátelé na život a na smrt. Všechno, co spolu kdy prožili, jako by zmizelo kamsi do černé díry nenávratna. Petr, silnější a vytrénovanější, útočil. Michal se nebránil. Říkal si, že už nenosí brýle a že tedy není nic, co by mu Petr mohl rozbít. Bylo mu jedno, jestli ho Petr zraní, bylo mu jedno všechno na světě, protože cítil, že prohrává a že tahle rvačka na tom tak jako tak nic nezmění. Rány nebolely, ale srdce nebo snad duše tam kdesi uvnitř ano. Ale i Petr pochopil, že prát se s někým, kdo se nebrání, je nedůstojné, a tak toho nechal a napříště se omezil jen na slovní útoky. Postupem času se přestali i zdravit.

Z maturitní slohovky, kterou jsem psal někdy v tomhle blbým období, jsem dostal za 2, protože byla moc otevřená a moc útočná, což mi mezi 4 očima řekla naše češtinářka, který jsem si moc a moc vážil. Měla – samozřejmě a jako obvykle – pravdu. Byl jsem celej ten čas takovej nabroušený, a tak jsem si i ve slohu vyřizoval účty, což by se v úvaze o výchově asi fakt nemělo. Poučoval jsem tam ty lidi, jak mají vychovávat, obvinil je, že to dělají blbě, připojil i nějaký to jméno a celý to bylo takový dost ostrý a nevychovaný. Byl jsem nespravedlivej. Řekla mi, že pokud chci někomu radit, musím začít u sebe. A pak dodala, že se jí líbí, že jsem si to troufnul, že s mnoha věcmi souhlasí, ale

že jde i o správnou a vhodnou formu, která názorům vždycky může jedině pomoci. Že se nedá jít přes mrtvoly a že konflikt je dobrej jen málokdy. Prostě dáma na úrovni. A měla pravdu, to hlavně. A taky mi řekla, že mám talent na psaní, ale že s ním musím zacházet ku prospěchu sebe i toho talentu. Aspoň nějakou tu dobrou věc jsem zas po delší době slyšel, to bylo fajn. Ale radši bych slyšel jiný věci.

Pak už se to blížilo opravdu rychle. V tomhle divným čase jsme s Pavlem udělali poslední koncert Orionu ve škole; přišlo tam opravdu hodně lidí a my odcházeli spokojení, byli jsme zase jednou *kingové*. Hráli jsme jen vlastní písničky, teda moje a ty 3 Pavlovy. Měli jsme těch písniček už dost na celé vystoupení. Časy se měnily. Všechno se měnilo. Všechny naše věrný duše se s námi přišly rozloučit a nám bylo hezky a smutno zároveň. Bylo jasné, že něco velkého končí – a čím dál víc to vypadalo, že nekončí jen ta škola. Jenže to jsou věci, který jsem si do posledního okamžiku nechtěl připustit. Ten poslední okamžik ještě nenastal. *Carpe diem...*

Šli jsme na pivo a seděli tam, neměli peníze a počítali drobný a půjčovali si od těch lidí z koncertu peníze na věčnou oplátku, nechtělo se nám jít domů, protože jsme se báli, že už se třeba nesejdeme. Byla to vážně síla. A pak tam přišel nějaký chlápek, kterej chtěl zahrát, tak jsme hráli a on nám nosil pořád nový a nový piva, dokud mu taky nedošly peníze, a tak jsme nakonec teda domů šli a bylo nám smutno. Byli jsme z toho konce školy a hlavně koncertu prostě v háji, i když spokojený, že nám to dobře hrálo. Život je složitej.

Při posledním zvonění jsme předváděli parodii na únor 1948 (*ach, ta svoboda...*), dostali vysvědčení a šli jsme na svat'ák. Bylo mi to hrozně líto, i když ve třídě jsem zažíval i hodně nepříjemný chvílky. Ale aspoň jsem tam trochu patřil. Ne do třídy, ale prostě do celý školy, jak jsem pořád hrál, kde se dalo, znal jsem se s mnoha lidma. Teď jsem neměl patřit nikam, když jsem nevěděl, jestli se dostanu na peďák nebo na práva, kam jsem si v únoru dal přihlášky. Chtěl jsem radši na ten peďák, chtěl jsem studovat češtinu a děják, ale nikdy jsem nechtěl učit, protože jsem si myslel, že mi to nikdy nemůže jít. Vlastně jsem vůbec nevěděl, co chci dělat, věděl jsem jen, co dělat nechci. Jak to tak bývá. A taky jsem samozřejmě nechtěl jít na tu vojnu.

Večer v den posledního zvonění jsme se sešli ve Hvězdě na dětským hřišti, koupili jsme sud piva a měli se rozloučit. Ale začalo pršet, a tak jsme se improvizovaně přemístili do bytu rodičů jednoho spolužáka na Ořechovku. Sud jsme vezli ve starý červený škodovce i s naraženou pípou, která koukala z otevřenýho okýnka, takže jsme teoreticky mohli i za jízdy točit pivo. Ale bylo to tak blízko, že to snad ani nikdo nevyzkoušel. Seděli jsme v tom cizím bytě na koberci, bylo nám smutno a hodně tiše jsme si povídali a vzpomínali. Znal jsem hlučný společnosti, hlučný mejdany. Ale tady to bylo jiný. Tehdy naposled jsem cítil něco jako sounáležitost, ale možná nás spojoval ten strach z tý

maturitní zkoušky a vůbec z neznáma, do kterýho jsme všichni bez výjimky mířili, ať už to neznámo mělo vypadat jakkoli.

O svaťáku jsem se učil, snad poprvý v životě pořádně. Šlo to. Češtinu jsem si docela pamatoval a taky jsem měl hodně přečtenýho, děják jsem se poctivě učil, zemák jen trochu a anglinu vůbec. Učil jsem se vždycky skoro celý den, večer jsem chodil ven, abych si vyvětral hlavu. Párkrát přišla M#, ale vždycky jen na chvíli. Nehádali jsme se, všechno bylo jako dřív. A pak to přišlo – sako, kravata, kalhoty, boty, štos papírů, tužka, prstýnek pro štěstí a velká láhev pití... Na slavnostním zahájení byli všichni dojatý, projevy byly sice samá fráze, ale nás se to všech všechno týkalo, a tak nám fráze a kecy nevadily, co taky pořád říkat, báli jsme se a taky se těšili, jak nám bude potom, takže se nás dotýkalo každý slovo, nebo aspoň mě teda určitě. Určitě bych se k tomu ale nikomu nepřiznal.

Maturoval jsem hned v pondělí. Ten hajzl Petr, kterej chodil do jiný třídy a maturoval minulej tejden, tam seděl a smál se mi, jako že už to má za sebou a tak. Hrozně mě znervózňoval. Z češtiny jsem dostal sci-fi, otázku, o který jsem doufal, že ji nedostanu. Moc jsem to neuměl a navíc jsem si troufl něco, nad čím mi zůstává rozum stát i teď. Normálně jsem si vymyslel několik neexistujících autorů a knížek, vyprávěl jsem děj a tak. Všichni koukali, nejvíc profesorka na češtinu, který to bylo asi jasný, protože knihy, který neznala, snad neměly nárok existovat; znala všechno. Ale nic neřekla a dostal jsem za 2, už podruhé mě podržela a já jí za to nějak nestihl ani poděkovat a pořád se za to stydím. Anglina byla v pohodě, kecal jsem o „hobbies“ a masmédiích, zato děják jsem moc neválel, protože se mě předsedkyně ptala na přesný data husitskejch bitev a div že ne i na hodinu. Zemák byl poslední a už jsem věděl, že to bude v pohodě. Ale aby to nebylo úplně zadarmo, zeptal se mě zeměpisář na to, kde se prý u nás těží lupek. Kulový jsem věděl, co to je, natož kde se to těží. Pomohl mi náš třídní Hrubeš. Docela mě ale překvapilo, že jsem dostal 3 z dějepisu, moc se mi to nezdálo, ale dějepisář pak za mnou přišel a řekl mi, že předsedkyně na tom trvala. Možná jsem to měl jako trest za tu češtinu. Hej boy, měl jsem maturitu!

Před školou na mě čekala M# s dortem v bílý krabici, šli jsme k nám a jedli ten dort, zatímco mi rodiče nadávali, že jsem se neučil nebo se učil málo a že jsem tu trojku dostal zbytečně. Bylo mi to ale úplně jedno (jen jsem měl pocit takový mírný nespravedlnosti, jenže tohle se nedá vykládat rodičům – znělo by to jako výmluva, že *já nic, to oni mě poškodili*) a jim asi taky, protože se dost rychle uklidnili a radši si dali taky ten dort. Měl jsem koneckonců maturitu, což nebylo k zahzení. Za pár dní mě doma čekaly obálky s pozvánkami na přijímačky na VŠ.

Začaly dlouhé prázdniny a Michal, stejně jako mnoho dalšího maturantů, vůbec nevěděl, co bude po nich. Když se nedostane na vysokou školu, bude muset jít na vojnu. To byla asi největší

motivace k dalšímu studiu, a tak se ještě docela malinko učil, aspoň tak, aby to, co uměl na maturitu, nezapomněl. Přijímací zkoušky na právnickou fakultu absolvoval jedno horké dopoledne, získal 68 bodů ze 100 možných a na školu ho nepřijali, bylo třeba 70 bodů a více. Podal odvolání, ale na práva se mu stejně nijak moc nechtělo.

Ke zkouškám na pedagogickou fakultu musel předložit seznam přečtené literatury. Michalův seznam čítal asi 300 položek a většinou to byla poezie. U ústního pohovoru se ho ptali na sbírku Pavla Šruta „Přestupný duben“. Moc tu knížku nepochopil, ale nezdálo se, že by ji ti profesori a docenti na druhé straně stolu nějak zvlášť chápali. Nutno říct, že to byla a je knížka skutečně složitá. A tak je Michalův výklad plný odborných termínů a nahodile poskládaných vyčtených tezí, kterým snad nikdo nerozuměl, naplnil nepředstíraným nadšením, a když Michal zdárně prošel i testem z historie, byl na školu přijat. A to i přesto, že si u maturity z rodného jazyka vymýšlel a z dějepisu dostal trojku...

Byl červen. Byl jsem přijatej na VŠ, ale nevěděl, co s prázdninama. Jasný bylo, že asi rodiče nepustí M# jen tak někam na vandr. Ale M# měla jet jako praktikantka na tábor a já měl jet jako vedoucí, tak aspoň tam jsme měli být spolu. Všechno dopadlo ale jinak. Vždycky všechno dopadne jinak. Blbě jinak, abysme si rozuměli.

Asi v půlce června jela M# na školní zájezd do Itálie. Pamatuju si ten den docela dobře. Čekal jsem na ní před školou, doprovodil jí domů a zatímco se sprchovala, chystal jsem jí jídlo na cestu. Povídali jsme si, naprosto bezmocně se tulili k sobě a bylo nám smutno, teda aspoň mně určitě. Chtěl jsem jí toho tolik říct, že jsem jí vlastně neřekl nic, jen dokola opakoval takovou přiblblou mantru, jak ji miluju, jak se mi bude stýskat, jak tady určitě umřu, a ať se mi brzo vrátí. Bylo to patetický a možná taky směšný, ale opravdový. Pak jsme vzali červenou krosnu, kterou měla ode mě půjčenou, a jeli zas ke škole, na místo odjezdu. Dala mi pusu a zapadla do autobusu. Těšil jsem se, až se vrátí, a myslel jsem si, doufal jsem, že Petr a všechno špatný je dávno pryč.

Nebylo. Nikdy není. Měli přijet v sobotu ve 4 odpoledne, a tak jsem už od 3 seděl na schodech školy a čekal. Ten týden není třeba líčit, nedělal jsem nic, jen jsem psal písničky a s Pavlem jsme pilně zkoušeli, abychom mohli něco pořádně natočit. Asi ve 4 jel kolem Honza Brada, kamarád mejch rodičů, a řekl mi, že prý už přijeli v 1. Jeho dcera Martina totiž na tom zájezdu byla taky. Dodneška nevím, jak se tam Honza ocitl, jestli jel kolem náhodou nebo za mnou. Kdo ho tam poslal?

Bylo to divný. Když přijeli v 1, proč mi nezavolala, abych tam nechodil? Šel jsem domů, vytočil číslo a uslyšel Míšin hlas.

„Ahoj, ty už jsi doma?“

„Jo, přijeli jsme dřív...“

„Proč jsi mi nezavolala, abych tam zbytečně nečekal?“

„Já ... nevím...“

„Já za tebou přijedu, můžu?“, ptal jsem se a bylo mi to jasné. Jen jsem ještě neznal ten důvod.

„Přijed'. Ahoj.“

Michalova matka, která syna viděla, když položil telefon, se na nic neptala. Asi jí to bylo jasné. Maminkám je většinou všechno jasné. Nastoupil do autobusu a držel mokrý deštník, protože mezitím, co byl doma, začalo pršet. Jako by i počasí bylo solidárně smutné s ním. Od zastávky šel pomalu, snad chtěl ten moment setkání, které všechno vyjasní, oddálit. Zazvonil. M# vyšla ven, vypadala, jako by nedávno plakala. Dala Michalovi dopis, který si prý měl hned přečíst. Pusu nedostal. V tom možná desetkrát přeepsaném textu stálo, že M# už dál nemůže, že se cítí svázaná a omezovaná, že ho má ráda, ale chodit s ním už nemůže a nebude. Že to není kvůli nikomu jinému a že si to uvědomila během toho týdenního odloučení, když byla v Itálii.

Byl jsem v prdeli. Vůbec jsem to nečekal. Ty důvody jsem nechápal, ale bylo to vlastně jedno, o ně nešlo. Důvody na stavu jakýchkoli věcí málokdy něco mění, že. Stál jsem uprostřed jejich ulice, přšelo a já brečel. Nemohl jsem si pomoci. Byla to nejrozumnější věc, kterou jsem mohl podniknout. M# mě šla vyprovodit na autobus, taky mi vrátila tu krosnu a já se jako blbec pořád dokola ptal, jestli jí ještě uvidím, jestli se mnou někdy někam půjde. Byl jsem úplně dokonale opuštěnej – škola, ať byla jakákoli, skončila a vztah s Míšou taky, měl jsem jít do nové školy, o který jsem nevěděl, jestli ji zvládnou... Bylo taky jasné, že nepojedu na žádnéj tábor a asi ani na dovolenou s našima, protože se ty termíny kryly a máma můj poukaz stornovala. Prostě normální peklo. Dostal jsem poslední pusu a dveře autobusu odstříhly to pouto, který bylo teď tak slabý, že už možná ani neexistovalo. *Finita la commedia.*

Skočila má první opravdová a veliká láska a já byl prázdněj a úplně sám. M# byla první holka, který jsem nahlas a sám od sebe řekl, že jí miluju. A bylo mi to stejně nakonec na nic, i když tu dobu mezi začátkem a koncem mi stejně nemohl nikdo vzít. Byl jsem prázdněj. Celý dny jsem neměl co dělat, jen jsem hrál a taky trochu pil, protože to pak líp utíkalo. Dny byly všechny stejny. Jediněj program, kterej jsem měl, bylo to, že jsem chodil do školy, kam už jsem vlastně taky nepatřil, když jsem měl po maturitě, a hrál, byl skoro konec června a nic se už nedělo, takže mě zvali do různéjch tříd hrát a dopoledne vždycky uteklo. Ale pak začly prázdniny a škola byla zavřená. Párkrát jsem se sešel s Petrou, která od začátku sledovala naše hraní a možná i mě. Byla to chytrá holka, ale mně připadala jako normální šprt. I když mimo školu mi to vlastně nevadilo, protože o škole nemluvila. Hrál jsem jí a povídal a ani ve snu mě nenapadlo, že zrovna ona tak moc ovlivní můj další život. Ten rozchod s M#

mi připadal naprosto neskutečnej. Ještě jsem tehdy nevěděl, že mě čekají věci, proti kterým tohle všechno bude naprosto normální. Co jsem mohl vědět? Nic. Nic jsem nevěděl.

Pampeliška

Říkal jsi jí Pampeliška
a to jméno měla ráda
Začalo to jako knížka
kterou jsi už čet'
A z dlouhý kapitoly
zbylo 10 krátkých vět...

Vídal jsem vás každý ráno
stát na stejných schodech
Mívali jste vyprodáno
jen pro vlastní dech
až jste zabloudili
samí ve svých vlastních snech

Ty jsi pro ní chtěl i umírat
i když o to nestála
Tuhle ránu nikdo nevidí
ale zůstává...

Cítil ses jak po požáru
v kterým sám jsi shořel
Knížky jsi dal do bazaru
a kdekdo se ti smál
že tvojí Pampelišku
někdo utrh' si a vzal

Už nevěříš na příběhy
Víš že všechno končí
Ta jistota má křivý stehy
a příliš tenkou nit
Není dokonalá
a právě proto chceš jí mít...

To jméno – Pampeliška – je trochu symbol. Já jsem tak M# řekl jen asi dvakrát, ale o to nejde.